

Welkom allemaal, ieder met je eigen naam. Jullie zijn hier gekomen met alles wat die eigen naam heeft meegemaakt in jouw tijd van leven: vijftien, dertig, vijftig, negentig jaar lang. Welkom met je levensgeschiedenis, met alles wat met je naam samenhangt aan vreugde en verdriet, aan slagen en mislukken. Welkom met je naam. Het zou mooi zijn als onze namen in deze nacht verbonden raken met de naam van hem wiens geboorte wij vieren, Jezus. In het Hebreeuwse heet hij Yeshua, dat betekent letterlijk "Yahweh is redding" of "God redt". In het openingslied dat wij zojuist zongen, krijgt Jezus nog andere namen. Christus, dat is het Griekse woord voor messias, de gezalfde die redding en vrede brengt. En wij zongen hem toe als Emmanuel, dat betekent God met ons. Maken we het stil in onszelf om hier en nu aanwezig te raken in onze eigen naam en in de naam van Jezus .

Gebed

God, wij vragen U dat wij de gebeurtenissen die wij vieren en de woorden die wij horen, kunnen beleven als bedoeld voor ons.: "Wees niet bang", "Ik heb je bij je naam genoemd", "Jij" (ja jij!) "bent de Mijne". Geef ons de moed om uw boodschap nu te laten binnenkomen als woorden voor ons. Wij vragen U dat door Jezus van wie wij de geboorte vieren. Amen.

Jesaja 9:1-3, 5-6 Lucas 2:1-14

Overweging

'Gloria in excelsis Deo, eer aan God in den hoge.' Woorden die wij nazingen uit het geboorteverhaal van Jezus, zoals Lucas dat eeuwen geleden heeft opgetekend. In deze kerstnacht resoneert dit gloria wereldwijd in kathedralen en kerken, in huizen en hutten, en. het wordt gemompeld of geneuried door een wandelaar op straat. Het verhaal van de geboorte van Jezus. Niet voor niets wordt het gelezen en gezongen; er wordt over nagedacht. Dit geboorteverhaal heeft een universeel karakter:

het is voor allen en voor ieder afzonderlijk. Het gaat namelijk over de geboorte van Jezus die zal uitgroeien tot messias, de gezalfde, Christus, de gekruisigde vredesvorst, Emmanuel. Maar laten we niet vooruitlopen op zijn leven, maar stilstaan bij zijn geboorte, want daarin wordt al duidelijk welke de betekenis van zijn leven zal zijn. In het verhaal, zoals opgetekend door Lucas, horen we over verschillende mensen. Het middelpunt van het verhaal is het kind Jezus. Het ligt in het midden. Maria en Jozef vormen de binnencirkel om hem heen. In de buitencirkel van het verhaal maken we kennis met het optreden van keizer Augustus en vervolgens met het verblijf en de actie van herders.

Het begint met de keizer die Augustus heet, de verhevene. Vanuit het centrum van de macht geeft hij een bevel waardoor het leven van veel mensen in rep en roer raakt, ook dat van Maria en Jozef. Ze moeten zich laten inschrijven ten bate van de organisatie van een nieuwe belastingheffing. Daartoe moeten ze op weg naar de plaats waar de vader, Jozef, vandaan komt. Dus trekken ze van Nazareth in Galilea, naar Bethlehem in Judea. Maria is zwanger. Maar wat moeten ze? Augustus gaf bevel. Ze bevinden zich in een onherbergzame wereld, een wereld die ook weerspiegeld wordt in het gedrag van de bewoners van Bethlehem. Een hoogzwangere vrouw vindt geen onderdak. Lucas beschrijft een wereld die van hoog tot laag het kenmerk draagt van onverschilligheid. Het lot van andere mensen doet er niet toe.

De tweede episode in de buitencirkel van het geboorteverhaal speelt zich af in de velden ergens buiten Bethlehem. Herders brengen daar de nacht door bij hun kudde. Deze herders lijken het tegenbeeld te zijn van de onbewogen keizer Augustus die, verheven boven het volk, chaos veroorzaakt. Ze lijken ook tegenpolen van de bewoners van Bethlehem die onverschillig hun eigen leven leiden. De herders waken over de levende wezens die aan hun zorg zijn toevertrouwd. Ze zijn attent en niet onverschillig. Ze creëren geen chaos, maar bieden veiligheid en stabiliteit. Deze herders, in hun zorgzame aanwezigheid, staan open voor en worden

bevangen door de werkelijkheid van God. Ze horen de engel, de stem van God: 'Wees niet bang. Vandaag is jullie redder geboren, de messias, de Heer'. De werkelijkheid van God lijkt aangebroken. Dat gaat gepaard met een intense vreugde. Heel hun wereld zingt: eer aan God, eer aan hem wiens aanwezigheid vrede brengt op aarde.

En wij? Wij staan ook in de buitencirkel van het verhaal rond Jezus. Ook in ons sluimert iets van de verheven autoritaire Augustus en ook iets van de attent meelevende herders. Wie zijn aan de randen van het geboorteverhaal onze voorbeelden? Op wie willen we lijken? Op welke van deze influencers stemmen wij ons gedrag af? Is er in onszelf iets herkenbaar van de beide typen die hun rol spelen in het verhaal rond de geboorte van Jezus? Er is Augustus, de keizer in onszelf die ons verleidt tot zelfverheffing, tot ego-gedrag zonder oog voor anderen. En er zijn de herders. Ze vallen op door openheid voor signalen van buiten. Hun zintuigen zijn niet afgestompt. Ze zijn waakzaam en zorgzaam. Ze volgen de stem die hen naar buiten roept om hoeder te zijn, niet alleen van schapen maar ook van medemensen. De herders hebben geen naam in het kerstverhaal, maar ongeweten zijn ze verbonden met de naam van Jezus. Wie oprecht kerstmis viert, zou zich kunnen oriënteren op die herders. Zo wordt ook onze naam verbonden met degene wiens geboorte wij nu vieren.

Voorbede

God, wij vragen U: maak ons kinderlijk eenvoudig, ongekunsteld, ook al zijn we niet onschuldig.

Maak ons goed en zegen met de geboorte van Jezus telkens opnieuw ons mens-zijn.

Open mijn ogen om U te zien, ook in wie ik het moeilijk vind om U te zien, in wie gekwetst is, niet kan vieren, wie aan oorlog en geweld lijdt en verstijft van de kou.

Schort mijn oordelen op en laat mij, met U, de wereld en al wie er woont omarmen.

Laat ons in de geboorte van Jezus herkennen dat U bij ons woont.

Slotgebed

Geef ons de moed om onze ikkigheid te dempen,

Geef ons de genade om als herders te zijn voor elkaar,

Maak ons trots om de verbinding van onze eigen naam met de naam van hem wiens geboorte wij vieren, Jezus. Amen.